

Freske so bile odkrite in restavrirane leta 1967, zaradi neurejenega odvodnjavanja, in puščanja strehe so bile do nedavno v zelo slabem stanju. V letu 2008 je bila v celoti obnovljena streha, delno obzidje, sanirani so bili notranji in zunanji ometi, cerkev je bila prepleskana ter urejena njena okolica. V letu 2012 je bil izveden interventni restavratorski poseg na freskah, s katerim se je zaustavilo njihovo propadanje, poslikave utrdilo in zaščitilo, tako da so nekateri predeli že pripravljeni na retušo.

Škoflje – Cerkev sv. Križa, EŠD 4122

Baročna cerkev stoji na severovzhodnem robu vasi in ima ravno zaključčen prezbiterij, ladjo pravokotnega tlorisa ter zvonik na preslico. Cerkev se prvič omenja leta 1665, po letnicah na oknih sodeč je bila pozidana že v prvi polovici 17. stoletja, zgradil pa naj bi jo stavbarski mojster Janez Sever iz Dolnje Košane. V 19. stoletju je bila stavba povišana, prizidana je bila lopa (dat. 1834). Tudi notranjščina z opremo kaže podobo iz 19. stoletja, ko so predvsem v župniji Vreme in Senožeče umetnostna naročila prevzeli kranjski slikarji, saj sta ti dve župniji od leta 1831 pripadale ljubljanski škofiji. Pavel Kunl je leta 1862 naslikal veliki sliki za glavni oltar v Škofljah in bližnjih Famljah.

Literatura in viri:

J. Höfler, Srednjeveške freske v Sloveniji, Primorska, Ljubljana: Družina, 1997.

M. Kemperl, Leksikona cerkva na Slovenskem. Škofija Koper, Dekanija Kraška, Ljubljana 2007.

Dokumentacija ZVKDS, OE Nova Gorica.

Zavod za varstvo
kulturne dediščine Slovenije
Služba za kulturno dediščino
Območna enota Nova Gorica

BOGASTVO IZBRANIH CERKVIC NA DIVAŠKEM

DEDIŠČINSKI POHOD V OKVIRU VREMSKEGA OPASILA

Minka Osojnik, odgovorna konservatorica

Divača – Cerkev sv. Antona Puščavnika, EŠD 3621

Cerkev sv. Antona Puščavnika stoji sredi vasi ob cesti, ki vodi skozi naselje. Postavljena je v cerkveno ogrado, ki je zidana in ima na zahodni strani monumentalni pilastrski vhod iz leta 1728. Stavba je tipična enoladijska kraška cerkev z začetka 17. stoletja s triosminsko zaključenim prezbiterijem. Pred zahodno steno cerkve stoji zvonik oglejskega tipa, katerega pritličje služi kot vhodna lopa, ki se s polkrožnimi loki odpira na tri strani. Zahodni lok ima trapezast sklepnik z letnico 1764.

Oprema v cerkvi je bila narejena v različnih obdobjih. Od baročne je ohranjena menza glavnega oltarja, kustodijska omarica v steni prezbiterija, krstna omarica v ladji in kamnit lavabo ter intarzirana omara v zakristiji. Stranska oltarja sta narejena v baročnem slogu v 19. stoletju in tudi večina ostale opreme je bila narejena takrat. Sliki na stranskih oltarjih (sv. Jurij in sv. Valentin) ter leseno predelo na glavnem oltarju je naredil slikar in podobar Jurij Tavčar »Idrijski«.

Zaradi večjih poškodb v območju zvonišča in dotrajane fasade je bil zvonik poleti 2019 obnovljen.

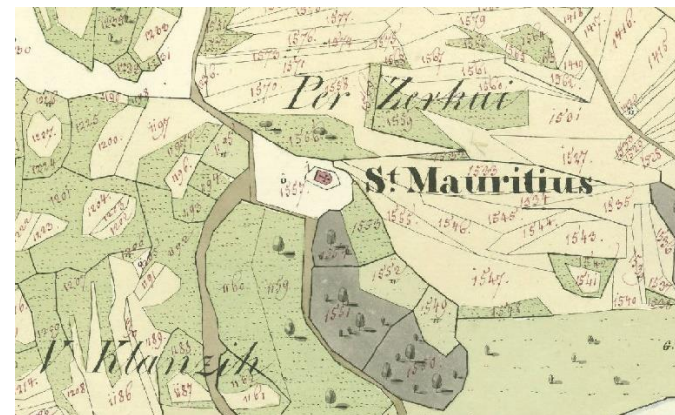

Škocjan pri Divači – Cerkev sv. Kancijana, EŠD 3979

Cerkev sv. Kancijana stoji na skalnem previsu na severnem robu vasi Škocjan znotraj ograjenega dvorišča. Prvotno manjšo gotško cerkev, ki je stala znotraj protiturškega tabora in je danes ohranjena v glavni ladji, so na začetku 17. stol. razširili v triladijsko, zgradili nov prezbiterij in zvončnico. Samostojno stoječi zvonik pred zahodno fasado je bil zgrajen med leti 1858 in 1879. Stavbo so zadnjič predelali 1973, ko sta bili odstranjeni zvončnica in skrilata streha, stene stranskih ladij so povišali in naredili novo streho z manjšim naklonom. Pred tem je močno puščala streha predvsem nad levo stransko ladjo. Ko so v 60ih letih odstranili skrle s cerkve v Famljah, so del tistih skrl porabili za popravilo te strehe v Škocjanu (del pa za popravilo strehe v Gradišču).

V cerkvi stojijo trije kvalitetni kamniti baročni oltarji iz 18. stoletja. Med gradbenimi deli leta 1973 so bile odkrite

baročne poslikave na južni steni ladje, delno se jih vidi, ostale so pod beleži.

Naklo pri Divači – Cerkev sv. Brikcija, EŠD 3980

Tipična kraška gotška podružnica iz prve polovice 15. stoletja ima v veliki meri ohranjeno prvotno arhitekturno zasnovano kot tudi značilno postavitvev v nepozidan prostor, kar lahko pričča o starejši romanski predhodnici. Cerkev ima triosminsko zaključen kratek prezbiterij in pravokotno ladjo z zvončnico nad zahodno fasado. Na stavbi najdemo znamenja mojstra, ki je zidal cerkev sv. nadangela Mihaela v Selu pri Batujah. V celoti je ohranjen prvotni prezbiterij s kamnitim gotskim šilastoločnim slavalokom, križnorebrastim obokom na geometričnih konzolah in z zidano oltarno mizo. Na ladijski strani slavaloka je v zgornjem pasu poslikava z motivom Oznanjenja, v spodnjem pa po dva stoječa svetnika. Na oboku prezbiterija je v polju nad oltarno steno freska Kristusa Pantokratorja, v ostalih poljih pa simboli evangelistov. V poljih nad slavalokom sta naslikana angela. Pod obokom je pas s figurami prerokov, pod njim pa pas z apostoli. Freske je poslikal italijansko usmerjen slikar v letih 1480–1490. Ladja, ki je pokrita z ravnim stropom, je bila predelana sredi 17. stoletja.

